

VI Światowy Dzień Młodzieży Częstochowa '91 Spotkanie Młodych Wschodu i Zachodu

W swoim ewangelizacyjnym marszu z młodymi przez świat w czasie kolejnych Światowych Dni Młodzieży Jan Paweł II zechciał zatrzymać się także na polskiej ziemi. Miało to miejsce 14 i 15 sierpnia 1991 r. na Jasnej Górze w Częstochowie, gdzie odbył się VI Światowy Dzień Młodzieży¹. Jan Paweł II proroczo przewidywał: „Spotkanie to zarysowuje się jako historyczne spotkanie między młodzieżą Kościołów Wschodu i Zachodu”².

Jako przewodniczący Komitetu Organizacyjnego VI Światowego Dnia Młodzieży, pragnę w niniejszym artykule przedstawić w największym skrócie całokształt wysiłków organizacyjnych tego historycznego wydarzenia³. Najpierw omówię etap wstępny organizacji, następnie – zasadniczy etap prac organizacyjnych, związanych z operacją logistyczną, ze szczególnym uwzględnieniem przyjęcia młodzieży ze Wschodu. W części trzeciej zostanie omówiony przebieg VI ŚDM w swych zasadniczych punktach, jako swego rodzaju owoc organizacyjnych wysiłków. W zakończeniu zwrócę uwagę na wagę przesłania, jakie niesie za sobą VI ŚDM, i to wydobyta przez Jana Pawła II.

1. Etap wstępny

Ogłoszenie przez Jana Pawła II VI Światowego Dnia Młodzieży w Częstochowie stanowiło dla organizatorów jedno z największych

Ks. Marian DUDA – dr teologii w zakresie teologii moralnej, dr hab. teologii w zakresie teologii pastoralnej, dyrektor WIT i profesor stały teologii pastoralnej, dyrektor Podyplomowego Studium Pastoralnego dla Kapłanów, kierownik Sekcji Licencjackiej Wydziału Teologicznego UP JP II w Częstochowie.

¹ Na oznaczenie VI Światowego Dnia Młodzieży w celu uniknięcia powtarzania całego terminu w tekście będzie używany skrót VI ŚDM.

² JAN PAWEŁ II, *Oreędzie na VI Światowy Dzień Młodzieży*, Watykan 1990.

³ *Młodzi z Ojcem Świętym*, red. M. Duda – K. Sokołowski, Rzym 1991.

wyzwań i to nie tylko w sferze duchowej, ale także czysto materialnej. Bezpośrednią odpowiedzialność za podjęcie tego wyzwania wziął na siebie wraz z sanktuarium jasnogórskim Kościół częstochowski pod kierunkiem Papieskiej Rady Świeckich, we współpracy z władzami świeckimi. Rzeczywistym podmiotem tej niezwykle trudnej odpowiedzialności stał się Kościelny Komitet Organizacyjny VI Światowego Dnia Młodzieży w Częstochowie, działający od 25 maja 1990 do końca października 1991 r.⁴

1.1. Organizacja Komitetu i koncepcja pracy

Zgodnie z sugestią Papieskiej Rady Świeckich, biskup częstochowski Stanisław Nowak w dniu 25 maja 1990 r. powołał Diecezjalny Komitet do spraw VI Światowego Dnia Młodzieży, złożony z księży diecezjalnych, osób zakonnych, w tym Ojców Paulinów z Jasnej Góry, oraz osób świeckich, w tym także młodzieży. Efekt jego prac koncepcyjnych został przedstawiony w dniu 14 sierpnia 1990 r. przewodniczącemu Papieskiej Rady Świeckich kard. Eduardo Pironio, zyskując jego pełną aprobatę.

W dniu 2 sierpnia tegoż roku wojewoda częstochowski mgr inż. Jerzy Guła powołał Komitet Wojewódzki, a prezydent Częstochowy dr Tadeusz Wrona Komitet Miejski. W ten sposób powstała swego rodzaju triada organizacyjna, która harmonijnie współpracowała ze sobą, kontaktując się na bieżąco ze swoimi centralami; Kościelny Komitet z Papieską Radą Świeckich, a władze wojewódzkie i miejskie z władzami rządowymi. Ponadto systematycznie współpracowano z wojewodami, burmistrzami i wójtami sąsiadujących jednostek administracyjnych⁵.

W dniu 23 listopada 1990 r. kard. Józef Glemp, Prymas Polski, zatwierdził oficjalną strukturę Organizacyjną VI ŚDM, która nadawała Kościelnemu Komitetowi Częstochowskiemu rangę ogólnopolską, a ze

⁴ Symbolicznym zakończeniem i podsumowaniem jego pracy była prywatna audyencja u Ojca Świętego na Watykanie w dniu 25 października 1991 r., w której czasie Jan Paweł II, dziękując Komitetowi Organizacyjnemu, sparafrazował zdanie z Ewangelii św. Jana: „natrudziliście się, a ja wszedłem w wasz trud”. Por. J 4, 38.

⁵ ARCHIWUM WOJEWÓDZTWA CZĘSTOCHOWSKIEGO W CZĘSTOCHOWIE, Komitet Organizacyjny VI Światowego Dnia Młodzieży, sygn. brak, *VI Światowy Dzień Młodzieży Częstochowa '91*, Częstochowa 1991. Opracowanie zawiera dokumentację współdziałania Komitetu Wojewódzkiego z Komitetem Kościelnym oraz Miejskim w przygotowaniu VI ŚDM.

swej strony Papieska Rada Świeckich uznała go za generalnego koordynatora organizacji VI ŚDM.

Struktura Komitetu przedstawiała się następująco:

Przewodniczący Komitetu – Koordynator generalny: ks. Marian Duda
 Sekretariat – Biuro – Centrum Koordynacji: Agata Grzybowska, Ks. Krystian Gawron, Ks. Stanisław Jasionek, Ks. Ksawery Sokołowski

Biuro Prasowe – Rzecznik: Ks. Jan Wątroba

Sekcje robocze:

Duszpastersko-katechetyczna – Ks. Marian Szczerba

Liturgiczno-muzyczna – Ks. Marian Mikołajczyk, wiceprzewodniczący Komitetu

Pielgrzymkowa – Ks. Jerzy Pawlik

Nauczycieli i Wychowawców – Dorota Jaworska

Młodzieży Wschodu – Marek Malisiewicz

III Forum Młodych – Ks. Zdzisław Zgrzebny, O. Jarosław Obroślak ZP

Kwaterunkowo-bytowa – Ks. Marian Pabiasz – wiceprzewodniczący Komitetu

Medyczna – Wanda Terlecka

Kulturalna – Agata Grzybowska

Tłumaczy – Paweł Klimek

Techniczno-plastyczna – Aleksander Broda

Porządkowa – Jerzy Wojciechowski

Komunikacji – Stanisław Barucki

Finansowa – Antonina Szubka

Komitet Miejski i Wojewódzki pracował również w sekcjach merytorycznych, które ściśle współpracowały ze sobą w zakresie właściwych im kompetencji. Komitet Kościelny dostarczał na bieżąco pełnej wiedzy na temat VI ŚDM Komitetom świeckim, prosząc je o podjęcie działań właściwych dla poszczególnych organów władzy rządowej czy samorządowej. Odbywały się systematyczne spotkania zarówno we własnym gronie poszczególnych Komitetów, jak również wchodzących w ich skład sekcji. W czasie regularnych spotkań wszystkich trzech komitetów wymieniano na bieżąco informacje, reagowano na zaistniałe trudności, wytyczano kierunki działań oraz monitorowano ich realizację.

Taka zgodna, harmonijna współpraca była swego rodzaju ewenementem, zwłaszcza gdy weźmie się pod uwagę fakt, iż był to pierwszy

rok działania systemu demokratycznego i nie posiadaliśmy doświadczenia tego rodzaju współpracy. Znakiem zewnętrznym tej otwartości władz wojewódzkich na współdziałanie z Komitetem Kościelnym VI ŚDM było użyczenie siedziby Muzeum Częstochowskiego, gmachu byłego ratusza częstochowskiego, na siedzibę Kościelnego Komitetu.

1.2. Promocja idei Światowych Dni Młodzieży, zwłaszcza VI ŚDM

Po formalnym zorganizowaniu się Komitetu Organizacyjnego i wypracowaniu metody pracy i ogólnej koncepcji VI ŚDM za naczelny cel postawiono sobie jego promocję. Chodziło bowiem o możliwie jak najszerszą i najszybszą informację najpierw w Polsce, by dotrzeć do świadomości młodzieży w naszej Ojczyźnie, która według zamiaru papieża miała być głównym gospodarzem tego światowego spotkania. W tym celu zwoływano konferencje prasowe, nawiązano kontakt z prasą lokalną i ogólnopolską, stacjami radiowymi i telewizyjnymi, zarówno regionalnymi, jak i ogólnopolskimi. Udzielono szeregu wywiadów i chętnie brano udział w audycjach radiowych i telewizyjnych⁶. Propagowano VI ŚDM na wielu spotkaniach na forum kościelnym (Komisje Episkopatu, Rada Ruchów Kościelnych) i świeckim. Ponadto wydano szereg publikacji i materiałów promujących VI ŚDM: broszury, plakaty, kasety magnetofonowe, wszelkiego rodzaju pamiątki etc.⁷.

W szczególny sposób Komitet zaangażował się w szerokie rozpropagowanie idei VI ŚDM w krajach Europy Środkowo-Wschodniej,

⁶ *Podzielić się z innymi bogactwem duchowym Jasnej Góry. Rozmowa z ks. dr Marianem Dudą, Przewodniczącym Kościelnego Komitetu Organizacyjnego VI Światowego Dnia Młodzieży w Częstochowie (rozmawiał Adam Cymer), „Słowo Powszechnie” 45 (1991) nr 186, 1-2; Dialog Młodych. Rozmowa z Ks. dr Marianem Dudą, przewodniczącym Kościelnego Komitetu Organizacyjnego VI Światowego Dnia Młodzieży (rozmawiał Janusz Strzelczyk), „Trybuna Śląska” (1991) nr 180, 2; Czekamy i zapraszamy. Jasnogórskie spotkanie Młodzieży. Z ks. dr Marianem Dudą - Przewodniczącym Kościelnego Komitetu Wykonawczego VI Światowego Dnia Młodzieży rozmawia Bohdan Rodziewicz, „Zorza. Rodzinny Magazyn Katolików” 10 (1991) nr 6, 3; http://p-jp2.pl/info.php?dzial=2006/P/11/14_00; [20.02.2014].*

⁷ AACz, sygn. ŚDM, *VI Światowy Dzień Młodzieży z Ojcem św. Janem Pawłem II. Materiały podstawowe*, Częstochowa 1991; *VI Światowy Dzień Młodzieży z Ojcem Świętym Janem Pawłem II. Materiały duszpasterskie*, Częstochowa 1991; *VI Światowy Dzień Młodzieży z Ojcem Świętym Janem Pawłem II. Materiały katechetyczne*, Częstochowa 1991.

w tym zwłaszcza w Związku Radzieckim. Ojcu Świętemu przede wszystkim zależało bowiem na udziale w VI ŚDM młodych właśnie z tych krajów. A jak wiadomo, dostęp do nich był szczególnie trudny, wszak istniał jeszcze Związek Radziecki z zamkniętą de facto granicą z Polską. Ponadto status materialny młodzieży z tej części Europy wręcz uniemożliwiał im przybycie do Częstochowy bez zewnętrznego wsparcia.

Komitet przez swoich przedstawicieli dostarczał także niezbędnych informacji na temat VI ŚDM oraz promował go na Zachodzie. Odbywał regularne robocze wizyty w Watykanie i przyjmował rewizyty przedstawicieli Papieskiej Rady Świeckich. Uczestniczył w spotkaniach informacyjnych i roboczych, m.in. we Francji, Włoszech Belgii, i przyjmował wizyty organizatorów ze Wschodu i z Zachodu.

W ślad za papieskim zaproszeniem do udziału w VI ŚDM, z inicjatywy Komitetu Organizacyjnego zostało wystosowane przez Prymasa Polski kard. Józefa Glempa i biskupa częstochowskiego Stanisława Nowaka zaproszenie do wszystkich biskupów diecezjalnych w Kościele powszechnym. Z kolei sam Ks. Prymas wystosował list do młodych świata, zapraszając ich na Jasną Górę w sierpniu 1991 r.

1.3. Pielgrzymka duchowa

Szczególnym polem działania Kościelnego Komitetu Organizacyjnego VI ŚDM było opracowanie i szerokie rozpropagowanie duchowego przygotowania – tzw. pielgrzymki duchowej, o którą prosił papież młodzież polską jako gospodarza VI ŚDM⁸. W tym celu została opracowana idea ogólna duchowej pielgrzymki: „VI ŚDM jako szansa ewangelizacji”⁹ oraz „VI Światowy Dzień Młodzieży szansą odkrycia przez młodych świata wartości”¹⁰. W oparciu o orędzie Jana Pawła II na VI ŚDM został opracowany roczny program duszpastersko-katechetyczny,

⁸ JAN PAWEŁ II, *Orędzie do młodzieży całego świata z okazji II Światowego Dnia Młodzieży*, Watykan 1986, nr 4: „Oczekując z radością naszego spotkania, wzywam was wszystkich, abyście przygotowali się doń w sposób pogłębiony i na drodze medytacji, przyczyniając się tym samym do tego, że Dzień ten będzie się odznaczał kościelnym dynamizmem. Ruszajcie w drogę! Niech jej etapy wyznacza modlitwa, studium, dialog, pragnienie nawrócenia i poprawy. Idźcie razem, poczynając od waszych parafii i wspólnot chrześcijańskich, od waszych zrzeczeń i ruchów apostołskich”.

⁹ AACz, sygn. ŚDM, *VI Światowy Dzień Młodzieży z Ojcem Świętym Janem Pawłem II. Materiały duszpasterskie*, Częstochowa 1991, 4-11.

¹⁰ Tamże, 15-19.

z propozycją comiesięcznych katechez. Aby zaangażować jak najszersze kręgi młodych w organizację oraz zachęcić ich do uczestnictwa, zaproponowano tworzenie w parafiach „Parafialnych Rad Młodych” oraz grup „Młodych Przewodników Młodych” (służby porządkowe). W nakładzie kilkuset tysięcy wydawano co miesiąc „List Młodych do Młodych” jako skromny głos młodych skierowany do młodych w duchowej drodze na Jasną Górę¹¹.

Spełniając prośbę Papieskiej Rady Świeckich, Komitet świadczył pomoc w organizacji III Światowego Forum Młodych. Wyzначył kościoły częstochowskie do katechez dla poszczególnych grup językowych w dniach bezpośrednio poprzedzających spotkanie młodych z Janem Pawłem II. Wreszcie koordynował przygotowywanie kilkudziesięciu imprez kulturalnych towarzyszących ŚDM.

2. Główny etap przygotowawczy

Po wstępnym okresie przygotowawczym Komitet Organizacyjny przeszedł do zasadniczego etapu prac przygotowawczych, które polegały na wdrożeniu koncepcji organizacyjnej na wszystkich możliwych płaszczyznach działania, a więc dotyczących zarówno strony duchowej, jak i materialnej przeżyć VI ŚDM.

2.1. Przygotowanie liturgii i muzyki

Komitet na tym etapie podjął się opracowania, niejako w szczególności, scenariusza Dni Młodzieży, zwłaszcza jego punktu kulminacyjnego, którym było spotkanie z Ojcem Świętym Janem Pawłem II. Odpowiedzialna za to sekcja liturgiczno-muzyczna opracowała w porozumieniu z Watykanem całość przebiegu liturgii oraz oprawę mu-

¹¹ Aby pomóc młodzieży w tej systematycznej duchowej pielgrzymce i w zachęcaniu do udziału w niej coraz szerszych kręgów młodzieżowych, zostały zaproponowane etapy tego duchowego pielgrzymowania: codzienny Apel Jasnogórski; cotygodniowa – młodzieżowa Eucharystia przygotowana przez młodzież i z jej udziałem; comiesięczne – modlitewne czuwanie połączone z medytacją tematu miesiąca i wytworzeniem postawy nawrócenia - okazja do spowiedzi św. Temu także służyły comiesięczne czuwania młodzieży z poszczególnych diecezji i ruchów kościelnych na Jasnej Górze - w miejscu, które Jan Paweł II (*Orędzie do Młodych całego świata z okazji VI Światowego Dnia Młodzieży*, 6) nazwał „miejscem ewangelizacji i nawrócenia, domem Matki, gdzie naród polski odnajdował moc wiary i nadziei, własną godność i dziedzictwo dzieci Bożych”.

zyczną. Dotyczyło to zwłaszcza liturgii Apelu Jasnogórskiego Młodych Świata, przeprowadzonego w formie Nieszporów wraz ze świadectwami wiary składanymi przez młodych, a także liturgii centralnej Eucharystii Młodych Świata. Właśnie ta sekcja była odpowiedzialna za powstanie Hymnu VI Światowego Dnia Młodzieży, który na stałe zapisał się w sercach i pamięci uczestników tego spotkania.

2.2. Operacja logistyczna

Od samego początku prac organizacyjnych pojawiała się kwestia związana z przewidywaną liczbą uczestników VI ŚDM. Komitet przyjął założenie, że należy liczyć się z obecnością ok. 1-1,5 mln osób. Założenie to wynikało z faktu, iż większość uczestników miała stanowić młodzież polska oraz młodzież ze Wschodu, a dopiero w dalszej kolejności młodzież z Zachodu Europy oraz reprezentanci poszczególnych państw i kontynentów. Pojawił się więc problem, jak zapewnić pobyt tak wielkiej rzeszy ludzi, którzy mieli przebywać w Częstochowie dłużej aniżeli zazwyczaj przebywają pielgrzymi.

Baza noclegowa i gastronomiczna w Częstochowie w roku 1991 była bardzo skromna. Obejmowała zaledwie ok. 10 tys. miejsc w różnych hotelach, campingach, w tym w domach zakonnych. Należało więc zorganizować bazę noclegową na ok. 1,5 mln pielgrzymów. Wydaje się, że graniczyło to z cudem¹². Jednak nie wolno zapominać, iż Częstochowa miała od lat ogromne i sprawdzone doświadczenie w przyjmowaniu kilkuset tysięcy rzesz pielgrzymujących na Jasną Górę. Wprawdzie przyjmowało się ich nieraz w bardzo skromnych warunkach materialnych, lecz stanowiło to już jakieś minimalne rozwiązanie problemu. Po raz pierwszy jednak pielgrzymi ci mieli przybyć w takiej liczbie i pozostać w mieście do sześciu dni.

Zaczęła się więc powszechna akcja szukania i zabezpieczania kwaterek dla pielgrzymów. Komitet Kościelny zwrócił się do wszystkich domów zakonnych Częstochowy i okolicy oraz za pośrednictwem parafii do wszystkich mieszkańców regionu częstochowskiego z akcją „Otwarte serca – otwarte drzwi”. Ponadto za pośrednictwem władz rządowych i samorządowych zwrócił się do wszystkich podmiotów dysponujących jakimikolwiek obiektami i powierzchniami użytkowymi

¹² M. DUDA, *Cuda się zdarzają. Świadectwo o VI Światowym Dniu Młodzieży*, w: JAN PAWEŁ II *Pielgrzymka do Polski 1991*, Warszawa 2005, 5.

czy też terenami pod pola namiotowe. I w ten sposób udało się zorganizować ok. 1.600.000 miejsc w dwóch strefach:

- strefa I, obejmująca miasto Częstochowę oraz gminy sąsiadujące, w przybliżeniu oferowała od 980 000 do 1 360 000 miejsc.

- strefa II, obejmująca pozostałe gminy województwa częstochowskiego, dawała możliwość zakwaterowania ok. 350 000 osób¹³.

Tabela nr 1
Wykaz obiektów tworzących
bazę noclegową w strefach I-II

Lp.	Podmiot	Gestor
1	Wyższe Uczelnie Częstochowy	Władze Uczelni
2	Szkoły Częstochowy (70)	Kuratorium Oświaty
3	Szkoły w strefie I i II (208)	Kuratorium Oświaty
4	Przedszkola Częstochowy (75)	Urząd Miasta Częstochowa
5	Zakłady pracy (22)	Władze woj. i miejskie
6	Remizy OSP (95)	Komenda Woj. Straży
7	Pola namiotowe	ZHP
8	Pola namiotowe organizowane	OHP
9	Pole namiotowe organizowane	Wojsko Polskie
10	Obiektywy sportowo-turystyczne	UW i UM
11	Domy zakonne	Kościół
12	Parafie	Kościół
13	Prywatne kwatery i tereny	Indywidualne osoby
14	Pola namiotowe o powierzchni 1.000 ha	Władze woj. i miejskie

Źródło: ARCHIWUM WOJEWÓDZTWA CZĘSTOCHOWSKIEGO W CZĘSTOCHOWIE, Komitet Organizacyjny VI Światowego Dnia Młodzieży, sygn. brak, *VI Światowy Dzień Młodzieży Częstochowa '91*, 88-123.

Poniższa tabela przedstawia minimalną i maksymalną ilość miejsc, które oferowały poszczególne jednostki administracyjne na potrzeby zakwaterowania pielgrzymów VI ŚDM Częstochowa '91.

¹³ ARCHIWUM WOJEWÓDZTWA CZĘSTOCHOWSKIEGO W CZĘSTOCHOWIE, Komitet Organizacyjny VI Światowego Dnia Młodzieży, sygn. brak, *VI Światowy Dzień Młodzieży Częstochowa '91*, 45-46.

Tabela nr 2
Wykaz miejsc zakwaterowania dla pielgrzymów
w strefie I

Lp.	Miasto/Gmina	Minimalna ilość miejsc	Maksymalna ilość miejsc
1	Częstochowa	780.000	1.000.000
2	Błachownia	25.000	50.000
3	Konopiska	20.000	40.000
4	Poczesna	15.000	20.000
5	Olsztyn	30.000	40.000
6.	Mstów	25.000	40.000
7	Rędziny	20.000	40.000
8	Mykanów	20.000	40.000
9	Kłobuck	30.000	50.000
10	Wręczycza	15.000	30.000
Ogółem		980.000	1.350.000

Źródło: ARCHIWUM WOJEWÓDZTWA CZĘSTOCHOWSKIEGO W CZĘSTOCHOWIE, Komitet Organizacyjny VI Światowego Dnia Młodzieży, sygn. brak, *VI Światowy Dzień Młodzieży Częstochowa '91*, 45.

Tabela nr 3
Wykaz miejsc zakwaterowania dla pielgrzymów
w strefie II

Lp.	Miasto/Gmina	Minimalna ilość miejsc	Maksymalna ilość miejsc
1	Poraj	30.000	50.000
2	Janów	20.000	40.000
3	Kruszyna	15.000	25.000
4	Herby	20.000	30.000
5	Żarki	20.000	35.000
6	Kłomnice	5.000	10.000
7	Woźniki	10.000	20.000
8	Miedźno	10.000	15.000

9	Koziegłowy	10.000	20.000
10	Kamienica Polska	10.000	15.000
Ogółem		150.000	260.000

Źródło: ARCHIWUM WOJEWÓDZTWA CZĘSTOCHOWSKIEGO W CZĘSTOCHOWIE, Komitet Organizacyjny VI Światowego Dnia Młodzieży, sygn. brak, *VI Światowy Dzień Młodzieży Częstochowa '91*, 45.

Łącznie strefa I dla pielgrzymów miała przeznaczyć od 780 tys. do 1 mln miejsc w Częstochowie, natomiast w miastach i okolicznych gminach mieli oni do dyspozycji od 200 tys. do 350 tys. miejsc. Zatem sumując powyższy dane można stwierdzić, iż dla pielgrzymów, biorących udział w VI ŚDM, udało się przygotować w Częstochowie oraz w okolicznych miastach i gminach od 980 000 do 1 350 000 miejsc. Ponadto, dodając do tego jeszcze ilość miejsc ze strefy II, należy wnioskować, iż na potrzeby pielgrzymów przeznaczono wówczas od 1 130 000 do 1 610 000 miejsc. Przewidziano także rezerwową bazę zakwaterowania, zlokalizowaną w pozostałych gminach województwa częstochowskiego.

Tabela nr 4
Wykaz obiektów tworzących
rezerwową bazę noclegową

Lp.	Nazwa jednostki	Szkoły		Remizy OSP	
		Sale	Pola namiotowe	Sale	Pola namiotowe
1	Mstów	1300	496	890	1080
2	Mykanów	1435	1400	944	1010
3	Wręczyca	2800	2698	477	4440
4	Janów	1451	1890	300	250
5	Kruszyna	500	560	793	805
6	Herby	790	1640	300	-
7	Żarki	900	480	540	2589
8	Kłomnice	1574	3520	50	50
9	Woźniki	740	432	823	5176
10	Miedźno	590	500	360	2000
11	Koziegłowy	970	3860	130	190
12	Kamienica Polska	670	1660	497	740
13	Lubliniec	1546	1660	-	-

14	Myszków	2460	500	-	-
Razem		17726	21296	6104	18330

Źródło: ARCHIWUM WOJEWÓDZTWA CZĘSTOCHOWSKIEGO W CZĘSTOCHOWIE, Komitet Organizacyjny VI Światowego Dnia Młodzieży, sygn. brak, *VI Światowy Dzień Młodzieży Częstochowa '91*, 46.

Na podstawie powyższej tabeli można stwierdzić, iż w wyniku utworzenia rezerwowej bazy zakwaterowania pozyskano dla pielgrzymów na terenie obiektów szkolnych 39022 miejsc, a na terenie obiektów strażackich – 24434 miejsc. Ogółem więc dało to 63456 miejsc rezerwowych.

Podjęto decyzję, że zgłoszenia z Polski oraz z Europy Środkowej i Wschodniej będzie przyjmował Komitet Kościelny w Częstochowie, natomiast z pozostałych kontynentów zgłoszenia kierowano do Papieskiej Rady Świeckich. Jako termin docelowy rejestracji zgłoszeń przyjęto 30 kwietnia 1991 r. Ostatecznie wszystkie zgłoszenia spłynęły do naszego Komitetu, który miał za zadanie zakwaterować oraz zapewnić wyżywienie tym, którzy o to prosili. W ramach Komitetu odpowiadała za to sekcja kwaterunkowo-bytowa, ściśle współpracująca, a właściwie stopiona w jedno z sekcją kwaterunkowo-bytową Komitetu Wojewódzkiego i Miejskiego.

Samo miasto Częstochowa zostało podzielone na cztery strefy (niebieska, żółta, czerwona i zielona). Każda grupa otrzymywała skierowanie na nocleg czy ewentualnie wyżywienie o kolorze odpowiadającym jednej z tych czterech stref. Ułatwiała to pielgrzymom orientację oraz dostęp do miejsca zakwaterowania, wyżywienia. Każda ze stref posiadała swoje centrum zakwaterowania, centrum kulturalne i rekreacyjne, jak również szpital, by ułatwić dostęp do niego w razie zaistniałej potrzeby.

Młodzież zagraniczna była swoiście „uprzywilejowana”, gdyż zakwaterowano ją w samej Częstochowie. Wypadało bowiem, by gospodarze ustąpili miejsca gościom. W ramach miasta poszczególne grupy narodowe, były kwaterowane wokół kościoła, w którym skupiała się działalność duszpasterska i katechetyczna w danym języku w dniach poprzedzających przyjazd Ojca Świętego.

Tabela nr 5
Wykaz kościołów w Częstochowie
dla poszczególnych grup językowych

Lp.	Język	Kościół
1	Włoski	Świętej Rodziny – katedra
2	Francuski	Św. Wojciecha
3	Angielski	Św. Antoniego
4	Niemiecki	Św. Jadwigi Kr.
5	Hiszpański	NMP Zwycięskiej
6	Portugalski	Św. Stanisława Kostki
7	Czeski	Nawiedzenia NMP
8	Słowacki	Św. Zygmunta
9	Ukraiński	Św. Jakuba
10	Litewski	Miłosierdzia Bożego
11	Białoruski	Najśw. Imienia Maryi
12	Węgierski	Św. Tadeusza
13	Flamandzki	Św. Barbary
14	Rosyjski	Opatrzności Bożej
15	Serbsko-łużycki	Pierwszych Męcz. Polski
16	Polski	Św. Józefa
17	Polski	Św. Franciszka
18	Polski	Św. Stanisława BM
19	Polski	Św. Piotra i Pawła Ap.
20	Wspólnota z Taizé	Podwyższenia Krzyża Św.

Źródło: ARCHIWUM WOJEWÓDZTWA CZĘSTOCHOWSKIEGO W CZĘSTOCHOWIE, Komitet Organizacyjny VI Światowego Dnia Młodzieży, sygn. brak, *VI Światowy Dzień Młodzieży Częstochowa '91*, 73.

Poniższa tabela przedstawia listę kościołów częstochowskich, oddanych do dyspozycji dla poszczególnych grup językowych. Ogółem wytypowano 20 świątyń, gdzie gromadzili się na modlitwie pielgrzymi różnych narodowości.

2.3. Bezpieczeństwo i ład

Szczególnym wyzwaniem dla organizatorów była kwestia zagwarantowania bezpieczeństwa i ładu w czasie tak wielkiego zgromadzenia ludzi. Było to tym bardziej trudne, iż na miejsce spotkania według życzenia papieża została wybrana Jasna Góra. Powszechnie wiadomo, iż Plac Jasnogórski mógł pomieścić zaledwie niewielki procent uczestników, a każdy chciałby być w uprzywilejowanym miejscu i z bliska uczestniczyć jedynym takim wydarzeniu w swoim życiu. Plac Jasnogórski, na którym miały się odbyć centralne uroczystości w dniach 14 i 15 sierpnia z udziałem Jana Pawła II, podzielono na dwa zasadnicze sektory A i B oraz niewielki stosunkowo sektor C dla niepełnosprawnych. Wydrukowano karty uczestnictwa w nakładzie 300 tys. sztuk, aby w sposób proporcjonalny zapewnić obecność wszystkich grup narodowościowych, bez uprzywilejowywania jakiegokolwiek grupy z Polski czy z zagranicy. Wyjątkiem od tej reguły była młodzież ze Wschodu, której zapewniono karty uczestnictwa w ogromnym procencie, ze zrozumiałych przez wszystkich względów. Uczestnicy ŚDM wypełnili nie tylko Plac Jasnogórski oraz parki podjasnogórskie, ale wszystkie place i ulice prowadzące na Jasną Górę oraz w całości prawie dwukilometrową Aleję NMP. Wszystkie te tereny były radiofonizowane, a kilka wielkich ekranów umożliwiało zebranym śledzenie uroczystości. Nie było to oczywiście rozwiązanie idealne, lecz nie było dla niego żadnej innej alternatywy.

W celu czynnego uczestnictwa młodzieży w obchodach VI ŚDM, pomimo szczupłości miejsca, Komitet zapewnił przekaz radiowy całości uroczystości wraz z możliwością odbioru równoczesnego tłumaczenia treści głównych nabożeństw w kilku językach. Stało się to możliwe dzięki przyznaniu przez Ministerstwo Łączności kilku częstotliwości w paśmie UKF. Wreszcie, już w samym bezpośrednim przygotowaniu, przeżyciu oraz propagowaniu treści VI ŚDM nieocenione usługi oddało założone wówczas i do tej pory funkcjonujące Radio Fiat, które przy współpracy z Radiem Watykańskim nadawało w tamtych dniach na sześciu różnych częstotliwościach w poszczególnych językach przebieg VI ŚDM¹⁴. Służyła temu także codzienna gazeta VI ŚDM wydawana przez Komitet Organizacyjny w kilku językach w dniach poprze-

¹⁴ M. DUDA, „*Abba, Ojciec*” w *Radiu Fiat*, „Niedziela Częstochowska” 44 (2001) nr 50, 1-2.

dzających uroczystości oraz w czasie ich trwania. Była ona redagowana przez Instytut Dziennikarski Roberta Schumanna z Brukseli.

Służbę porządkową, a zarazem informacyjną w czasie obchodów VI ŚDM pełnili „Młodzi Przewodnicy Młodych”, którzy przygotowywali się do tego zadania duchowo i profesjonalnie przez szereg miesięcy. Wspomagała ich „biała służba” harcerzy polskich i skautów francuskich.

Dla zobrazowania stanu bezpieczeństwa w tych dniach warto przytoczyć nie tyle opinie, co raporty poszczególnych służb państwowych. Sprawozdania Komendanta Wojewódzkiego Policji, Wojewódzkiego Komendanta Straży Pożarnych czy też Lekarza Wojewódzkiego relacjonują, iż był to niezwykle spokojny i bezpieczny czas¹⁵.

Ks. prał. Libercio Andreata – dyrektor Biura Pielgrzymkowego Diecezji Rzymskiej (Opera Romana Pellegrinaggi) – specjalista w organizacji pielgrzymek i turystyki religijnej oświadczył: „Powiedziałbym, że organizacja ze strony polskiej była dla mnie miłym zaskoczeniem. Lękaliśmy się wszyscy, że organizatorzy mogą nie sprostać wymogom obecności ponad miliona młodych w Częstochowie z okazji Światowego Dnia Młodzieży. I muszę powiedzieć, że Częstochowa nie tylko wytrzymała to niespodziewane uderzenie, ale odpowiedziała na wszelkie potrzeby i wymagania z tym związane w sposób znakomity... Zarówno z punktu widzenia organizacyjnego, jak i duszpasterskiego Polski Komitet Organizacyjny i Kościół lokalny odpowiedział w sposób zaskakujący i skuteczny”¹⁶.

2.4. Młodzi ze Wschodu

Pragnieniem Jana Pawła II, które wyrażał raz po raz pod adresem organizatorów, było to, aby na Jasną Górę mogli przybyć jak najliczniej

¹⁵ ARCHIWUM WOJEWÓDZTWA CZĘSTOCHOWSKIEGO W CZĘSTOCHOWIE, Komitet Organizacyjny VI Światowego Dnia Młodzieży, sygn. brak, *VI Światowy Dzień Młodzieży Częstochowa '91*, 11: „Z prowadzonej w tym okresie statystyki wynika jednoznacznie, że w miesiącu było wyjątkowo bezpiecznie. Z zestawienia wynika, że w okresie od 12-16 sierpnia br. w województwie częstochowskim zaistniało tylko 21 kradzieży z włamaniem, z czego tylko 4 do samochodów osób przybyłych do Częstochowy. Odnotowano też 76 kradzieży – w tym 43 na szkodę osób spoza województwa częstochowskiego. W omawianym okresie zaistniały tylko dwa wypadki drogowe związane bezpośrednio z ruchem pielgrzymkowym. Przy porównaniu wskaźników przestępczości z I-go półrocza 1991 w Częstochowie ze wskaźnikiem przestępczości w okresie 10-16 sierpnia 1991 r. roku należy uznać, że wskaźnik przestępczości w tym okresie był niespotykanie niski”.

¹⁶ Tamże, 13.

młodzi ze Wschodu, a nie tylko ich symboliczne delegacje. Trzeba było więc oprócz promocji VI ŚDM wśród młodzieży w tej części Europy przemyśleć konkretne działania, które umożliwiłyby pokonanie barier zarówno politycznych, jak materialnych i umożliwienie jej przyjazdu do Częstochowy. W tym celu w ramach Komitetu powstała specjalna sekcja ds. Wschodu. Jej celem było najpierw dostarczanie informacji o VI ŚDM, jego celu, programie oraz warunkach uczestnictwa. W tej materii ogromną pomocą służyło nam Ministerstwo Spraw Zagranicznych, polskie ambasady i konsulaty, szczególnie na terenie Białorusi i Rosji. Nieocenioną rolę w tym względzie odegrali księża i osoby zakonne pracujące na terenie poszczególnych republik radzieckich, zwłaszcza Rosji. Także katolicycy i grekokatolicycy hierarchowie, wśród nich abp Tadeusz Kondrusiewicz. Naświetlali nam oni na bieżąco sytuację i pomagali rozwiązywać problemy z władzami radzieckimi.

Początkowo młodzież z za wschodniej granicy była zapraszana na podstawie oficjalnych dokumentów wystawianych przez Komitet Kościelny w Częstochowie i potwierdzanych przez władze polskie. Jednak szybko okazało się, że ta metoda nie zda egzaminu wobec tak wielkiej rzeszy chętnych. Stąd też działania kanałami dyplomatycznymi doprowadziły w ostateczności do tego, iż na mocy decyzji samego ówczesnego premiera ZSRR Walentina Pawłowa, młodzież z trenu ZSRR mogła przekraczać granicę z Polską jedynie na podstawie dokumentu tożsamości oraz listy sporządzonej i potwierdzonej przez miejscową parafię. Wprawdzie otworzyło to na oścież granicę młodzieży z terenów ZSRR, ale tym bardziej palące stały się kwestie komunikacji, koniecznych ubezpieczeń autokarów, opłaty za pobyt i wyżywienie w Częstochowie. Komitet podjął więc wspólnie z instancjami rządowymi i samorządowymi inicjatywę przyjęcia w Częstochowie tej młodzieży za darmo oraz zapewnienia jej chociażby minimalnych warunków. Aby umożliwić transport młodych, została zawarta umowa z PKP, iż Kościelny Komitet będzie zamawiał pociągi specjalne, które będą z pierwszej stacji za wschodnią granicą Polski zabierać młodych pielgrzymów z terenu ZSRR. Koszty transportu wziął na siebie Komitet Kościelny, a PKP okazało wielką życzliwość i zrozumienie, świadcząc usługi po minimalnych cenach. Ogromną pomoc okazała agencja ubezpieczeniowa WESTA z Łodzi, ubezpieczając za darmo wszystkie autokary, które przekraczały wschodnią granicę Polski, po podaniu numeru rejestracyjnego pojazdu i potwierdzeniu tegoż przez nasz Komitet.

W ten sposób zaistniała możliwość przybycia młodzieży ze Wschodu i jej gościnnego przyjęcia w polskich rodzinach, parafiach i zakonach. Specjalnie dla tej grupy młodych zostało zorganizowane miasteczko namiotowe przy pomocy Wojska Polskiego na ok. 50 tys. w jednej z dzielnic Częstochowy tzw. Świerczaki.

Według oceny Sekcji ds. Wschodu naszego Komitetu, która miała pełną informację także o grupach spontanicznych i niezarejestrowanych, oficjalnie do Częstochowy przybyło ok. 200 tys. młodych z różnych krajów Wschodu i Europy Środkowej. Dane oficjalne potwierdzone przez polską dyplomację mówią o ponad 100-tysięcznej grupie pielgrzymów ze Wschodu, nie ujmują one jednak wielu grup, które nie rejestrowały się w placówkach dyplomatycznych.

Projekt Młodzi ze Wschodu po latach może się wydawać szalony i nie wiem, czy dałoby się go powtórzyć dzisiaj. Niemniej jednak tak wielkie ryzyko się opłaciło. Ci młodzi pielgrzymi ubogacili nas swoim pragnieniem wartości duchowych, zwłaszcza wolności, oraz ogromną radością, iż mogli uczestniczyć w VI ŚDM. Byliśmy szczęśliwi ich szczęściem doświadczenia wolności dzieci Bożych i zwykłego ludzkiego braterstwa, od którego przeżywania byli odcięci przez tyle dziesięcioleci. Tylko pod warunkiem podjęcia takiego ryzyka doszło do pierwszego tego rodzaju spotkania młodych Wschodu i Zachodu, które już nigdy potem w takim wymiarze się nie powtórzyło, a którego architektem był Jan Paweł II.

3. Przeżycie VI ŚDM

Intensywny okres przygotowania, podjęty przez Kościelny Komitet Organizacyjny zaowocował przede wszystkim bardzo głębokim przeżyciem samego czasu VI Światowych Dni Młodzieży, którego punkt kulminacyjny stanowiły spotkania pod przewodnictwem Ojca św. Jana Pawła II na Jasnej Górze. Na przeżycia te składał się tak że czas pielgrzymek pieszych do sanktuarium jasnogórskiego, Międzynarodowe Forum Młodych oraz triduum katechetyczne.

3.1. Piesze pielgrzymki

Chociaż VI ŚDM został zaplanowany na 14 i 15 sierpnia 1991 r., to w gruncie rzeczy rozciągnął się on w czasie i trwał od początku do

połowy sierpnia. Pierwszym i specyficznym dla tego Dnia momentem były piesze pielgrzymki, w czasie których do Częstochowy pielgrzymowało ok. pół miliona ludzi ze wszystkich diecezji polskich. Do pielgrzymującej młodzieży polskiej dołączyły liczne grupy młodzieży z zagranicy, którym wcześniej Komitet dostarczył pełną ofertę pielgrzymich szlaków, z możliwością przebycia ich w całości bądź w części, oczywiście po wcześniejszym zgłoszeniu. W czasie tych swobodnych „rekolekcji w drodze” młodzi przygotowywali się duchowo do VI ŚDM, medytując treści zaproponowane przez papieża w orędziu na ten czas oraz wspólnie dzieląc się wiarą. Szczególnie wzruszający w pielgrzymkach był udział młodych Rosjan, którzy byli otwarci na wiarę i zadziwieni doświadczaną gościnnością w drodze zarówno ze strony innych pielgrzymów, jak i miejscowej ludności.

3.2. III Międzynarodowe Forum Młodych

Następnym ważnym momentem przeżyć Światowych Dni Młodzieży w Częstochowie było III Międzynarodowe Forum Młodych, które odbywało się w dniach 8-10 sierpnia w miasteczku studenckim i było poświęcone refleksji nad ludzką i chrześcijańską wolnością¹⁷. Wzięło w nim udział ok. 240 uczestników z 76 krajów. Po wysłuchaniu konferencji uczestnicy Forum dyskutowali w 19 grupach, w 6 językach, dzieląc się swoim doświadczeniem wolności w Chrystusie. Owocem Forum był apel do młodych zaprezentowany na Jasnej Górze w obecności papieża.

3.3. Przygotowanie katechetyczne

Bezpośrednim przygotowaniem wszystkich uczestników do VI ŚDM były dni katechez 10-13 sierpnia, które dla młodzieży polskiej odbywały się w ich obozowiskach diecezjalnych rozsianych wokół Częstochowy, a dla młodzieży zagranicznej w samej Częstochowie, w kościołach wyznaczonych dla kilkunastu grup językowych. Katechistami byli m.in. tacy hierarchowie, jak: kard. J. M. Lustiger, kard. C. Ruini, abp Kondrusiewicz, oraz liderzy chrześcijańscy, jak: Kiko Arguello, Chiara Lubich, brat Roger z Taizé. Poruszali oni z młodzieżą

¹⁷ W. SPRUSIŃSKA, *III Międzynarodowe Forum Młodych Częstochowa '91*, w: *Młodzi z Ojcem Świętym*, 30.

temat wolności oraz jej przeżywania we współczesnym świecie. Katechezom towarzyszyła nieustanna modlitwa, przeżywanie sakramentu pokuty i Eucharystii oraz świadectwa dawane przez poszczególne ruchy i stowarzyszenia katolickie z całego świata. Szczególnie cenna była obecność wspólnoty Braci z Taizé z jej założycielem bratem Rogerem.

3.4. Imprezy kulturalne

Przeżyciom duchowym poprzedzającym Światowe Spotkanie Młodych z Janem Pawłem II towarzyszyło kilkadziesiąt imprez kulturalnych. Były to koncerty, recitale, spektakle teatralne, wystawy etc., w tym II Światowy Festiwal Artystów Chrześcijan. Prezentowali się w czasie tych imprez twórcy miejscowi, z kraju oraz zza granicy, także ze Wschodu. Dawało to zwłaszcza młodym możliwość wspólnego radosnego świętowania, nie tylko na modlitwie, ale i przy wspólnym śpiewie i zabawie.

3.5. Spotkanie z Janem Pawłem II

Punktem Kulminacyjnym przeżyć VI ŚDM była obecność papieża Jana Pawła II, autora i głównego przewodnika tego wydarzenia. Częstochowa stała się na ten czas „stolicą młodości”. Papież spotkał się trzykrotnie z uczestnikami VI ŚDM. W dniu 14 sierpnia, w godzinach popołudniowych przemierzył Aleje NMP w drodze na Jasną Górę wśród ponadpółtoramilionowej rzeszy młodzieży, która go entuzjastycznie witała. Wygłosił powitalne przemówienie w kilku językach, pozdrawiając przedstawicieli młodych z kilkudziesięciu krajów. Ponad półtora miliona młodych, z ponad 80 krajów odpowiedziało na zaproszenie papieża, który zwołał to częstochowskie zgromadzenie. Około 200 tys. młodych ze Wschodu, z których najliczniejsi byli Białorusini, Rosjanie, Ukraińcy, Litwini, Łotysze, Czesi, Słowacy, Serbo-łużyccy, Bułgarczy, Chorwaci, Węgrzy i Rumuni¹⁸, spotkało się z młodymi z Austrii,

¹⁸ JAN PAWEŁ II, *Homilia – Jasna Góra 15.08'91*, w: *Młodzi z Ojcem Świętym*, 78: „Ten szósty z kolei Światowy Dzień Młodzieży posiada swoje szczególne znamię, które odróżnia go od poprzednich; po raz pierwszy uczestniczą w nim młodzi ludzie z Europy Wschodniej. Jakże nie widzieć w tym wydarzeniu wielkiego daru Ducha Świętego... Wasza obecność, drodzy Młodzi Przyjaciele z Europy Wschodniej, jest dziś niezmiernie ważna. Kościół powszechny potrzebuje waszego świadectwa chrześcijańskiego jako cennego skarbu; świadectwa, za które trzeba było często płacić

Wielkiej Brytanii, Włoch, Francji, Hiszpanii, Portugalii, Niemiec, Belgii i Szwajcarii, a półtora miliona Polaków, którzy towarzyszyli swoim przyjaciółom, stanowiło dla nich tło religijne i organizacyjne¹⁹.

Następnie odbyło się wieczorne czuwanie, którego osnowę stanowił Apel Jasnogórski oraz liturgia Nieszporów. W czasie tego czuwania młodzi wnosili przez środek zgromadzenia znak Krzyża, Paschału, Księgi Pisma Świętego i Ikony Jasnogórskiej. Trwał dialog wiary papieża z młodymi, którzy składali wobec niego i swoich rówieśników świadectwa wiary, nieraz aż do męczeństwa, a Jan Paweł II odpowiadał na nie, medytując słowa Apelu Jasnogórskiego, który po raz pierwszy był przez młodzież śpiewany w wersji uniwersalnej, w dwóch językach: łacińskim i starosłowiańskim, symbolizujących dwie europejskie tradycje chrześcijańskie – Wschodu i Zachodu.

Wreszcie, centralnym przeżyciem VI ŚDM była Eucharystia Młodych Świata pod przewodnictwem Jana Pawła II, w uroczystość Wniebowzięcia NMP w dniu 15 sierpnia 1991 r., pod koniec której papież zawierzył młodych Maryi i ze znakiem płonącej świecy rozesłał ich w świat²⁰.

Zakończenie

VI ŚDM urósł do rangi wyjątkowego i niepowtarzalnego fenomenu zarówno w wymiarze krajowym, europejskim, jak i światowym²¹. Wykroczył poza ramy czysto kościelne, stając się według pragnienia Jana Pawła II wydarzeniem historycznym, rzutującym na przyszłość świata i Kościoła²². Od strony zewnętrznej było to sprostanie niesamo-

wielką cenę cierpienia w wyobcowaniu, prześladowaniach, w więzieniu, wielką cenę. Tu, w jasnogórskim sanktuarium, możecie teraz dać światu publiczne świadectwo waszej przynależności do Chrystusa i waszej jedności z Kościołem. Składacie je wobec waszych rówieśników, którzy pochodzą ze wszystkich części globu, a w szczególności z krajów Europy Zachodniej”.

¹⁹ M. DUDA, *Paris au coeur de la Pologne*, „Biuletin de Notre Dame de Paris” (1991) nr 8, 4.

²⁰ JAN PAWEŁ II, *Maryja wzorem na drodze ku pełnej dojrzałości. Przemówienie pożegnane* – Jasna Góra 15.08'91, w: *Młodzi z Ojcem Świętym*, 86.

²¹ TENŻE, *Jasnogórskie Spotkanie Młodzieży pozostanie źródłem nadziei* - 21.08'91, w: *Młodzi z Ojcem Świętym*, 99: „Może jeszcze nigdy dotychczas nie było ono tak bardzo światowe”.

²² M. DUDA, *L'eterna giovinezza del Vangelo*, “L'Osservatore Romano” 131 (1991) nr 213, 5.

wicie trudnemu wyzwaniu logistycznemu. Częstochowa zdała ten trudny egzamin²³. Zdali go przede wszystkim młodzi, którzy byli głównymi aktorami tego wydarzenia przez swoją postawę odpowiedzialności, entuzjazmu, radości, gościnności i kultury, a przede wszystkim przez świadectwo wiary.

Poszukując najbardziej obiektywnej i uprawnionej opinii o tym, co stało się w Częstochowie w tych sierpniowych dniach roku 1991, trzeba po prostu posłuchać Jana Pawła II. Niech kilka jego wypowiedzi, zacytowane na zakończenie, uświadomią nam wagę tego wydarzenia: „Jasnogórskie Spotkanie Młodzieży było i pozostanie źródłem nadziei i natchnieniem dla nas wszystkich”²⁴. „Pan pobłogosławił w sposób nadzwyczajny VI Światowy Dzień Młodzieży, obchodzony w sierpniu bieżącego roku w jasnogórskim sanktuarium w Częstochowie. Dzisiaj... wracam myślą do tamtych przeżyć, dziękując Opatrzności Bożej za duchowe owoce, jakie to światowe spotkanie młodzieży przyniosło nie tylko dla Kościoła, ale również dla całej ludzkości. Jakże gorąco pragnę, aby powiew Ducha Świętego, jaki odczuliśmy w Częstochowie, rozprzestrzenił się na cały świat! ...Byłem niezmiernie szczęśliwy, gdy widziałem liczne rzesze młodych, przybyłych ze Wschodu i z Zachodu, z Północy i z Południa, którzy spotkali się po raz pierwszy, złączeni przez Ducha Świętego więzami modlitwy. Przeżyliśmy historyczne wydarzenie, wydarzenie o ogromnym znaczeniu dla historii zbawienia, które rozpoczęło nowy etap na drodze ewangelizacji. A właśnie młodzi są jej protagonistami”²⁵.

²³ List Ks. Kard. E. Pironio do Ks. Mariana Dudy, CzWD 65 (1991) nr 10-12, 318-319; Częstochowa zdała egzamin. Z ks. dr. hab. Marianem Dudą, przewodniczącym Kościelnego Komitetu Organizacyjnego VI Światowego Dnia Młodzieży w Częstochowie w 1991 r., rozmawia Anna Cichobłazińska, „Niedziela Częstochowska” 54 (2011) nr 33, 1, 4-5.

²⁴ Częstochowa zdała egzamin, 1, 4-5.

²⁵ JAN PAWEŁ II, *Orędzie do młodzieży całego świata z okazji VII Światowego Dnia Młodzieży*, „L'Osservatore Romano” (edycja polska) 13(1992) nr 2, pkt. 1.

6th World Youth Day Częstochowa'91.
The First Meeting of the Young People
of East and West
Summary

World Youth Day, which is a project of evangelization of John Paul II to the young people at the end of the Second and Third Millennium of Christianity, also has its place in Poland. It was held on 10 - 15 August 1991 at Jasna Góra in Częstochowa. John Paul II wanted it to have the special nature due to the time in which it was held: the victory of "Solidarity in Poland", the fall of the Berlin Wall and the liberation of the countries of Central and Eastern Europe from the yoke of communism. That is why the Pope wanted to make it "the historic meeting between the youth of the Churches of the East and the West".

Responsibility for the organization of this historic event laid on the Church Organizing Committee of the Sixth World Youth Day, working together with provincial and municipal committees, and the Pontifical Council for the Laity in Vatican. This article presents a synthesis of the whole of the biggest organizational efforts of this committee, both at the initial stage (the basic concept of the organization), as well as at the stage of basic organizational work (the logistics of the operation, with particular emphasis on hosting young people from the East.) The course of 6th WYD in its essential points, as a specific result of organizational efforts, was also briefly discussed. In conclusion, the importance of the message that 6th WYD carries to the contemporary evangelizing mission of the Church, especially to young people, was highlighted.

Słowa kluczowe: Częstochowa, Jan Paweł II, Jasna Góra, Kościelny Komitet Organizacyjny, młodzież ze Wschodu i Zachodu, pielgrzymi, Światowy Dzień Młodzieży.

Keywords: Częstochowa, John Paul II, Jasna Góra Monastery, Church Organizing Committee, young people from the East and from the West, pilgrims, World Youth Day.

